

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΑΣΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΑΣΩΝ & Φ.Π.
Δ/ΝΣΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΑΣΩΝ & Δ.Π.
ΤΜΗΜΑ : ΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ (Δ')**

Αθήνα : 18-11-2010
Αρ. Πρωτ : 204252/4380

Προς : 1. Δ/νσεις Δασών Περιφέρειας
2. Δ/νσεις Δασών Νομών
3. Δασαρχεία

Ταχ.Δ/νση : Χαλκοκονδύλη 31
Τ.Κ : 10164, Αθήνα
Πληροφορίες : **Μαρία Πάχτα**
Τηλ : 210 2124613
FAX : 210 5244135

Θέμα : «Οδηγίες για την εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 114 ν.1892/1990 και 71 παρ. 1 & 2 ν.998/1979 μετά την έκδοση των 3759/2009 και 49/2010 αποφάσεων του ΣΤΕ».

Με τις διατάξεις των αρθρ. 114 ν.1892/1990¹ και 71 ν.998/1979² θεσπίζεται ένα ενιαίο πλαίσιο αντιμετώπισης του ζητήματος της ανέγερσης σε δάση, δασικές και αναδασωτές εκτάσεις οικοδομών, κτισμάτων και πάσης φύσεως εγκαταστάσεων κατά την παρ. 1 αρθρ. 114 και οποιουδήποτε κτίσματος, κατασκευάσματος οριστικής ή προσωρινής μορφής ή οποιασδήποτε φύσεως εγκαταστάσεως κατά τις παρ. 1 & 2 αρθρ. 71. Το εν λόγω πλαίσιο συνίσταται αφενός στην απαγόρευση ανέγερσης τέτοιων κτισμάτων, κατασκευασμάτων και εγκαταστάσεων και αφετέρου στην υποχρέωση κατεδάφισης τους, καθώς και στην επιβολή κυρώσεων στα πρόσωπα που έχουν κάποιο νομικό δεσμό με τα ανεγειρόμενα κτίσματα.

Η κατεδάφιση ειδικότερα, συνιστά μέτρο κατασταλτικής προστασίας που εντάσσεται στο συνταγματικά κατοχυρωμένο σύστημα υψηλής έννομης προστασίας που απολαμβάνουν δάση, δασικές και αναδασωτές εκτάσεις και ως εκ τούτου επιβάλλεται στη Διοίκηση εντός του πλαισίου της δέσμιας αρμοδιότητάς της, αποκτά δε χάριν της κρίσιμης συμβολής της στην αποτελεσματική προστασία των εν λόγω εκτάσεων πραγματοπαγή χαρακτήρα, ενώ αποδεσμεύεται από το ιδιοκτησιακό καθεστώς των εκτάσεων (ΣΤΕ 2848/97).

Το Συμβούλιο της Επικρατείας με τις 49/2010 και 3759/2009 αποφάσεις του, ερμηνεύοντας συνδυαστικά τις διατάξεις των αρθρ. 114 ν.1892/1990 και 71 ν.998/1979, συνήγαγε ότι με αυτές αφενός απαγορεύεται η ανέγερση οποιουδήποτε κτίσματος ή κατασκευάσματος ή η πραγματοποίηση οποιασδήποτε φύσεως εγκατάστασης, υπό την ευρεία έννοια, μέσα σε δάση, δασικές και αναδασωτές εκτάσεις και αφετέρου καταστρώνεται μία λεπτομερής διαδικασία όχι μόνο κατεδάφισης των ανεγερθέντων εντός αυτών κατασκευασμάτων και των διαμορφωθείσων εγκαταστάσεων που έχουν τη μορφή κτιρίου, αλλά και απομάκρυνσης όσων από τα εν λόγω κατασκευάσματα ή εγκαταστάσεις δεν αποτελούν κτίσματα αλλά

¹ όπως ισχύει μετά την τροποποίηση του από τις διατάξεις των άρθρων 45 ν.2145/1993, 9 παρ.5 ν.2880/2001, 19 παρ.8 & 21 παρ. 15 ν.3208/2003 και άρθρο έκτο ν.3621/2007.

² όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του από τις διατάξεις των παρ.1, 2 & 3 του άρθρου 46 του ν. 2145/1993

τοποθετούνται, δημιουργούνται ή εναποτίθενται σε δάση δασικές ή αναδασωτέες εκτάσεις, όπως συμβαίνει με τα μη δασικά φυτά, τα οποία έχουν φυτευτεί ή καλλιεργηθεί μη νομίμως στις εκτάσεις αυτές. Σύμφωνα με την εν λόγω νομολογία, «... υπό την αντίθετη εκδοχή, τα δάση ή οι δασικές εκτάσεις, τα οποία με τη φύτευση ή την καλλιέργεια, εντός αυτών μη δασικών φυτών μετατρέπονται αυθαιρέτως σε γεωργικώς καλλιεργούμενες εκτάσεις, δεν θα μπορούσαν να ανακτήσουν τη δασική τους μορφή ακόμη και όταν έχουν κηρυχθεί αναδασωτέα, αφού τα μη δασικά είδη θα παρέμεναν στις εκτάσεις αυτές και θα εμπόδιζαν την αναγέννηση της δασικής βλαστήσεως, δεδομένου ότι η πρόβλεψη ποινικών και διοικητικών κυρώσεων εις βάρος του υπαιτίου μπορεί μεν να αποτελεί παράγοντα αποθαρρυντικό για τη συνέχιση της παράνομης καλλιέργειας, δεν αρκεί όμως για την απομάκρυνση των μη δασικών φυτών και κατ' επέκταση, για την αναγέννηση της δασικής βλαστήσεως των εν λόγω εκτάσεων...»

Η κατά τις προεκτεθείσες διατάξεις εκδιδόμενη από τον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας απόφαση κατεδάφισης μπορεί επομένως να αφορά και κατασκευάσματα ή εγκαταστάσεις που δεν αποτελούν μεν κτίσματα κατά την στενή έννοια του όρου, τοποθετούνται όμως ή δημιουργούνται ή εναποτίθενται σε δάση, δασικές και αναδασωτέες εκτάσεις, εμποδίζοντας την αναγέννηση της δασικής βλάστησης, περιλαμβανομένων στην περίπτωση αυτή και των παρανόμως φυομένων μη δασικών φυτών.

Η απόφαση πρέπει: α) να περιγράφει συνοπτικά και με σαφήνεια τα χαρακτηριστικά και τις διαστάσεις του παράνομου κτίσματος, κατασκευάσματος ή εγκατάστασης και το στάδιο υλοποίησης της κατασκευής ή το είδος, τον αριθμό και την θέση των μη δασικών φυτών και, εφόσον είναι γνωστά, τα στοιχεία των εμπλεκόμενων με οποιονδήποτε τρόπο προσώπων, και β) να περιέχει ειδική και επαρκή αιτιολογία για τον δασικό ή αναδασωτέο χαρακτήρα της αντίστοιχης έκτασης. Υπενθυμίζεται ότι για την εκτέλεση της απόφασης κατεδάφισης είναι δυνατόν να ζητείται η τεχνική υποστήριξη των τεχνικών υπηρεσιών της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης και η συνδρομή της αρμόδιας κατά περίπτωση δασικής υπηρεσίας.

Ο ΕΙΔΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΔΑΣΩΝ

ΓΙΩΡΓΟΣ ΑΜΟΡΓΙΑΝΙΩΤΗΣ

Εσωτερική Διανομή

Διευθύνσεις της Γενικής Δ/σης Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών & Φ.Π.